

A7-0147/2010

7.5.2010

MIETINTÖ

julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyydestä elpyvässä taloudessa
(2010/2038(INI))

Talous- ja raha-asioiden valiokunta

Esittelijä: Liem Hoang Ngoc

Valmistelija (*):
Sergio Gaetano Cofferati, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta

(*) Valiokuntien yhteistyömenettely - työjärjestyksen 50 artikla

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	14
TYÖLLISYYDEN JA SOSIAALIASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO (*)	17
BUDJETTIVALIOKUNNAN LAUSUNTO.....	21
VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS.....	24

(*) Valiokuntien yhteistyömenettely - työjärjestyksen 50 artikla

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

julkisen talouden pitkän aikavälin kestävydestä elpyvässä taloudessa (2010/2038(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 12. elokuuta 2009 päivätyn komission yksiköiden valmisteluasiakirjan julkisesta taloudesta EMU:ssa vuonna 2009 (SEC(2009)1120),
 - ottaa huomioon 14. lokakuuta 2009 päivätyn komission tiedonannon julkisen talouden pitkän aikavälin kestävydestä elpyvässä taloudessa (KOM(2009)0545),
 - ottaa huomioon 28. tammikuuta 2009 päivätyn komission suosituksen neuvoston suositukseksi jäsenvaltioiden ja yhteisön talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen tarkistamisesta vuonna 2009 ja jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikkojen täytäntöönpanosta (KOM(2009)0034),
 - ottaa huomioon 18. marraskuuta 2008 antamansa päätöslauselman "EMU@10: saavutukset ja haasteet talous- ja rahaliiton kymmenen ensimmäisen vuoden jälkeen"¹,
 - ottaa huomioon 11. maaliskuuta 2009 antamansa päätöslauselman Euroopan talouden elvytyssuunnitelmasta²,
 - ottaa huomioon 13. tammikuuta 2009 antamansa päätöslauselman julkisesta taloudesta EMU:ssa 2007–2008³,
 - ottaa huomioon 9. heinäkuuta 2008 antamansa päätöslauselman EKP:n vuosikertomuksesta 2007⁴,
 - ottaa huomioon Pittsburghin huippukokouksessa annetut suositukset, joissa kehoitetaan jatkamaan kasvun tukemista niin kauan kunnes elpyminen on varmaa,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,
 - ottaa huomioon talous- ja raha-asioiden valiokunnan mietinnön sekä työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan ja budjettivaliokunnan lausunnot (A7-0147/2010),
- A. ottaa huomioon komission tiedonannossa ilmaistun huolen julkisen talouden pitkän aikavälin kestävydestä korkean alijäämä- ja velkaantumistason tilanteessa, etenkin kun otetaan huomioon väestön ikääntyminen, sekä ottaa huomioon, että ikääntymisen vaikutuksen kestävyyskuiluun on useimmissa jäsenvaltioissa laskettu olevan viidestä kahteenkymmeneen kertaan suurempi kuin nykyisen talouskriisin,

¹ EUVL C 16 E, 22.1.2010, s. 8.

² Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2009)0123.

³ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2009)0013.

⁴ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2008)0357.

- B. ottaa huomioon, että vaikka vakaus- ja kasvusopimusta tarkistettiin vuonna 2005, se ei riittänyt estämään nykyistä kriisiä,
- C. katsoo, että Euroopan unionin syntyvyyden laskusta ja sen syistä ja seurauksista tarvitaan pikaisesti lisätutkimuksia tämän huolestuttavan suuntauksen muuttamiseksi,
- D. toteaa, että finanssipolitiikka ei ole kestävä, jos se johtaa ajan mittaan valtion liialliseen velkaantumiseen,
- E. ottaa huomioon tiedonannossa esitetyt ennusteet ja sen, että väestön ikääntymisellä on vakavia vaikutuksia Euroopan maiden julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyysasteeseen, minkä vuoksi vuoteen 2060 ulottuva politiikan tarkastelu on asianmukainen,
- F. toteaa, että jäsenvaltioiden velan ja alijäämän kasvut kriisin aikana ja ennustettu väestönkehitys tekevät verotuksen kestävyyydestä välittömän haasteen,
- G. toteaa, että pitkän aikavälin väestömuutokset ja etenkin väestön ikääntyminen kaikissa EU:n jäsenvaltioissa vaikuttavat kansallisten eläkejärjestelmien rahoitukseen,
- H. ottaa huomioon, että osa jäsenvaltioista ei ole ryhtynyt riittäviin toimiin pienentääkseen hallintomenojaan, hallitakseen paremmin terveydenhuoltomenojaan ja uudistaakseen terveydenhuolto- ja eläkejärjestelmiään, ja katsoo, että kaikkien jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön tätä alaa koskevat parhaat käytännöt,
- I. ottaa huomioon, että vuoden 2009 aikana kaikkien jäsenvaltioiden alijäämät ja velkaantumistasot kasvoivat kriisin aiheuttaman verotulojen vähenemisen ja poikkeuksellisten elvytystoimien täytäntöönpanon vuoksi,
- J. ottaa huomioon, että Eurooppa-neuvosto suositteli syyskuussa 2009, kun elpymisestä oli saatu ensimmäisiä merkkejä, että finanssipolitiikka on suunnattava uudelleen kohti julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, ja huomautti, että irtautumisstrategioita on suunniteltava nyt ja ne on pantava täytäntöön koordinoitusti heti kun talous on elpynyt, ottaen huomioon kunkin maan erityistilanne,
- K. ottaa huomioon, että viime aikoina terveen julkisen talouden ja talouksien selviytymiskyvyn välillä on ollut havaittavissa positiivinen korrelaatio,
- L. ottaa huomioon, että julkisten velkojen kasvu aiheuttaa merkittävän taakan tuleville sukupolville,
- M. toteaa, että joidenkin jäsenvaltioiden valtionvelka on kasvanut niin paljon, että se uhkaa vakautta ja aiheuttaa valtiolle suuria korkokustannuksia yhä tärkeämmäksi käyvän terveys- ja eläkejärjestelmämenojen kustannuksella,
- N. toteaa, että julkisen velkaantumisen kasvu vääristää rahoitusmarkkinoita, koska se nostaa korkoja, mistä aiheutuu kielteisiä vaikutuksia kotitalouksille sekä uusia työpaikkoja luoville sijoituksille,
- O. ottaa huomioon, että tehokkaan tilastohallinnon tai riippumattomien tilastolaitosten puuttuminen jäsenvaltioista vaarantaa julkisen talouden eheyden ja kestävyysasteen,

- P. ottaa huomioon, että maailman muut osat, jotka vielä hiljattain kilpailivat tuottamalla heikkolaatuisia tuotteita, ovat nyt tulossa mukaan laadukkaille osa-alueille; ottaa huomioon, että nämä kilpailijat käyttävät kehittynyttä tekniikkaa mutta maksavat edelleen maltillisia tuntipalkkoja eivätkä joudu käsittelemään kielteistä väestönkehitystä ja niissä yksittäinen työntekijä tekee elinaikanaan suuren tuntimäärän töitä; ottaa huomioon, että Euroopassa oli täystyöllisyys viimeksi ennen vuoden 1973 öljykriisiä ja että täystyöllisyys on tästä huolimatta edelleen tavoite, johon EU:n on pyrittävä perussopimusten hengen mukaisesti tinkimättä kuitenkaan saavutetusta sosiaalisen suojelun ja inhimillisen kehityksen korkeasta tasosta,
- Q. ottaa huomioon, että kestävyyskuilun pienentämiseen on olemassa useita keinoja, kuten yleinen tuottavuuden lisääminen ja etenkin hyvinvointipalvelujen tuottavuuden lisääminen, eläkeiän nostaminen, syntyvyyden lisääminen tai maahanmuuttajien määrän kasvattaminen,
- R. ottaa huomioon, että väestönkehitys riippuu vanhemmuuteen liittyviin tukiin ja kannustimiin pitkälti sidoksissa olevasta syntyvyysasteen kehityksestä ja muuttoliikkeestä,
- S. ottaa huomioon, että nykyiset velka- ja alijäämätasot uhkaavat hyvinvointivaltion olemassaoloa,
- T. ottaa huomioon, että rakenneuudistusten ja julkisen talouden vahvistamisen toteuttamatta jättäminen vaikuttaa haitallisesti terveydenhuoltoon, eläkkeisiin ja työllisyyteen liittyviin menoihin,
- U. ottaa huomioon, että monet jäsenvaltiot eivät noudata vakaus- ja kasvusopimusta ja että sitä asianmukaisesti noudattamalla olisi lievennetty kriisin kielteisiä vaikutuksia,
- V. ottaa huomioon, että julkisen talouden kestävyys on tärkeä koko Euroopan ja erityisesti Euroopan unionin talousarvion kannalta,
- W. katsoo, että kestävyyttä koskevia yleisiä periaatteita ja niiden taustalla olevia oletuksia olisi sovellettava myös Euroopan unionin talousarvioon, vaikka se rajoittuukin nykyään noin yhteen prosenttiin koko Euroopan bruttokansantulosta,
1. ilmaisee syvän huolensa julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyydestä rahoitus- ja talouskriisien jälkeen; muistuttaa, että vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa ennen kriisiä toteutetut toimet kohdistuivat pitkälti väestönkehityksen kasvavien haasteiden hoitamiseen; myöntää, että suuri osa näistä ponnisteluista on kumoutunut siitä syystä, että julkisia menoja jouduttiin lisäämään dramaattisesti maailmanlaajuisen talousjärjestelmän luhistumisen estämiseksi ja tämän luhistumisen vakavimpien sosiaalisten seurausten lieventämiseksi;
 2. pahoittelee, että useiden jäsenvaltioiden julkisen talouden vahvistamissuoritukset eivät olleet kovin vakuuttavia jo ennen kriisien alkua, vaikka taloustilanne oli suosiollinen; huomauttaa, että tämä rikkoi vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osaa etenkin sopimuksen vuonna 2005 tapahtuneen uudelleenlaatimisen jälkeen ja heikensi vakavasti jäsenvaltioiden kykyä reagoida suhdanteita tasaavasti kriisien alettua, mikä puolestaan johti epävarmuuden lisääntymiseen, suurempaan työttömyyteen ja sosiaalisten ongelmien

lisääntymiseen;

3. on tietoinen siitä, että nykyistä julkisen kulutuksen tasoa ei voida säilyttää loputtomiin; pitää myönteisenä Eurooppa-neuvoston päätöstä pidättäytyä lisäävustustoimenpiteistä ennen kuin nykyiset toimenpiteet on analysoitu huolellisesti ja lisätoimenpiteiden tarve on osoitettu selvästi;
4. myöntää, että rahoitusalan luhistumisen estämiseen tähtäävät toimenpiteet onnistuivat, vaikka valppautta tarvitaan ehdottomasti edelleen; odottaa pankkialan pelastamiseen liittyvän taloudellisen taakan vähenevän; kiittää keskuspankkien koordinoitua toimintatapaa tämän tavoitteen saavuttamiseksi; on ylpeä EKP:n merkittävästä roolista pankkialan pelastamisessa; kannattaa koko painoarvolla vakavaraisuusvalvontajärjestelmän uudistamista ja rahoitusrakenteen puitteiden suunnittelemista uudelleen;
5. korostaa, että vakaas- ja kasvusopimuksen täytyy tähdätä pitkällä aikavälillä tasapainoon tai ylijäämään, edellyttää taloudellisesti hyvinä aikoina ylijäämää ja julkisista varoista tai yksityisesti rahoitettavilla järjestelmillä avoimesti rahoitettuja eläkejärjestelmiä;
6. huomauttaa, että julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys on välttämätöntä vakauden ja kasvun sekä julkisten kulujen sopivan tason säilyttämisen kannalta; korostaa, että korkeat velka- ja alijäämätasot uhkaavat kestävyyttä ja vaikuttavat kielteisesti julkiseen terveydenhoitoon, eläkkeisiin ja työllisyyteen;
7. ilmaisee syvän huolensa jäsenvaltioiden korkeista alijäämä- ja velkatasoista; varoittaa käyttämästä kriisiä verukkeena sille, että julkista taloutta ei vahvisteta, julkisia kuluja ei vähennetä ja rakenteellisia uudistuksia ei toteuteta, sillä näitä kaikkia tarvitaan välttämättä kasvun ja työllisyyden palauttamiseen;
8. huomauttaa, että julkisen talouden vahvistaminen sekä alijäämä- ja velkatasojen vähentäminen on välttämätöntä modernin hyvinvointiyhteiskunnan ja sellaisen uudelleenjakojärjestelmän säilyttämiseksi, jossa otetaan huomioon koko yhteiskunta ja joka tukee erityisesti sen heikommassa asemassa olevia osia;
9. painottaa, että jos julkinen velkaantuminen lisääntyy ja korot nousevat edelleen, nykyiset ja tulevat sukupolvet eivät pysty hoitamaan korkokuluja hyvinvointivaltiomalleja vaarantamatta;
10. on hyvin huolissaan siitä, että monet jäsenvaltiot eivät noudata vakaas- ja kasvusopimusta; on pahoillaan siitä, että jäsenvaltiot eivät vahvistaneet julkista talouttaan kriisiä edeltäneinä taloudellisesti hyvinä aikoina; on komission kanssa samaa mieltä siitä, että valvontamenettelyissä olisi kiinnitettävä paljon ja erityisesti huomiota velanhoitokykyyn; kehottaa komissiota varmistamaan tiukasti, että vakaas- ja kasvusopimusta noudatetaan;
11. varoittaa lopettamasta reaalitalouden tukemista äkillisesti kaksinkertaisen pudotuksen välttämiseksi; kiinnittää huomiota haittavaikutuksiin, joita aiheutuu joko liian varhaisesta tukitoimista luopumisesta tai odottamisesta liian pitkään ennen julkisen talouden kestävyysvaaran tähtäävien korjaustoimien toteuttamista; huomauttaa, että nämä toimet oli

selvästi tarkoitettu oikea-aikaisiksi, kohdennetuiksi ja väliaikaisiksi; on tyytyväinen komission nykyisten varotoimenpiteiden purkamisstrategiaan liittyvään työhön; tukee komission näkemystä, jonka mukaan irtautumisstrategioiden ajankohta ja laajuus vaihtelevat eri maiden kesken; on sitä mieltä, että toimien purkaminen alkaa ensimmäisen ryhmän maiden osalta vuonna 2011; kannustaa jäsenvaltioita tekemään parhaansa irtautumisstrategioiden toteuttamiseksi mahdollisimman pian ja päättäväisesti;

12. kehottaa komissiota laatimaan syntyvyydestä Euroopan unionissa vihreän kirjan, jossa esitetään syntyvyyden laskun syiden ja seurausten tunnistamisen lisäksi tähän ongelmaan liittyviä ratkaisuja ja vaihtoehtoja;
13. katsoo, että finanssipoliittinen irtautumisstrategia olisi käynnistettävä ennen rahapoliittista irtautumisstrategiaa, jotta jälkimmäinen voidaan toteuttaa oikein, millä varmistetaan, että EKP, joka onnistui välttämään luisumisen deflaatioon, pystyy varmistamaan yhtäläisesti, ettei inflaatio pilaa elpymistä; panee merkille, että EKP on vihjannut, että ellei finanssipoliittikkaa hillitä oikea-aikaisesti, rahapoliittinen tiukentaminen joudutaan valitettavasti toteuttamaan ennakoitua voimakkaammin;
14. painottaa, että rahoituskannustimien vähentämiseen täytyy liittää toimia, joilla sisämarkkinoista tehdään dynaamisemmat, kilpailukykyisemmät ja houkuttelevammat investoinneille;
15. painottaa, että asteittainen ja hallittu irtautuminen alijäämistä on välttämätöntä, jotta korot pysyvät alhaalla ja velkataakka rajoitettuna, millä taataan mahdollisuus säilyttää sosiaalimenot ja kotitalouksien elintaso;
16. muistuttaa, että alhainen korkotaso edistää investointeja ja elpymistä; on tietoinen valtioiden voimakkaan lainaustoiminnan vaikutuksista korkotasoihin; on hyvin pahoillaan siitä, että tämä on johtanut korkojen hajonnan kasvuun EU:ssa; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan huomioon talousarviopäätöstensä vaikutukset markkinoiden korkotasoon; katsoo, että terve julkinen talous on työpaikkojen turvaamisen edellytys; huomauttaa, että lainanoton kustannuksia kasvattaessaan valtiot lisäävät myös omaan talousarvioonsa kohdistuvaa taakkaa;
17. huomauttaa, että vakaus- ja kasvusopimuksen suhdanteita tasoittavat vaikutukset voivat toimia vain, jos jäsenvaltiot todella saavuttavat ylijäämäisen talousarvion hyvinä aikoina; kehottaa tältä osin panemaan paremmin täytäntöön myös vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevän osan; kehottaa siirtymään "kuluta ensin, maksa myöhemmin" -asenteesta kohti "säältä mahdollisia tulevia hätätilanteita varten" -periaatteeeseen; muistuttaa, että vakaus- ja kasvusopimuksessa edellytetään jäsenvaltioita saavuttamaan talousarvio, joka on tasapainossa tai ylijäämäinen keskipitkällä aikavälillä, mikä tarkoittaa, että kolmen prosentin alijäämä ei ole tavoite, vaan suurin sallittu arvo myös uudistetussa sopimuksessa; varoittaa päätöksentekijöitä ja yrityksiä tottumasta epätavanomaisiin finanssi- ja rahapolitiikan toimiin ja odottamasta, että niistä muodostuu tulevaisuudessa normi;
18. kehottaa toteuttamaan rakenteellisia uudistuksia samaan aikaan avustustoimien purkamisen kanssa, jotta vältytään tulevilta kriiseiltä ja parannetaan eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä, saavutetaan suurempi kasvu ja edistetään työllisyyttä;

- 19 korostaa, että tilanteessa, jossa julkinen talous on saatava terveeksi, kaikkien jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä viimeistään vuonna 2011 pienentämään kestävyyskuiluaan vuosittain yhdellä prosentilla BKT:sta;
20. myöntää, että verokannustimet ja vapaat automaattiset vakauttajat ovat osoittautuneet menestyksekkäiksi, ja ehdottaa, että komissio kehottaa jäsenvaltioita pyrkimään budjettitasapainoon siirtämällä perusylijämmät velkaantumisen purkamiseen, kun talous on taas kestävä elpymisen tiellä;
21. korostaa työllistämiseen, talouden kasvupotentiaalia kasvattamaan pyrkiviin ja Euroopan talouden kilpailukykyä vahvistaviin pitkäaikaisiin investointeihin perustuvan toiminnan erityistä merkitystä;
22. korostaa, että unionin nykyisten väestökehitykseen liittyvien haasteiden vuoksi kriisintorjuntatoimet eivät saa aiheuttaa sellaisia pitkäkestoisia vaikutuksia julkistaloudelle, joiden kustannukset koituisivat nykyisten ja tulevien sukupolvien maksettaviksi;
23. kannattaa ajatusta, että talouspolitiikan koordinointia Euroopan unionin sisällä on lisättävä ja että tämä tuo mukanaan lisää synergiaa;
24. myöntää, että vakaus- ja kasvusopimus ei ole riittävä väline jäsenvaltioiden finanssi- ja talouspolitiikkojen yhdenmukaistamiseksi;
25. puoltaa näin ollen niiden välttämättömien mekanismien tarkistamista, joilla EU:n jäsenvaltioiden kansantaloudet saataisiin taas ottamaan suunta kohti lähentymistä;
26. katsoo, että komission olisi luotava Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa asianmukainen yhteistyömekanismi niitä erityistapauksia varten, joissa jäsenvaltiot saavat Kansainvälisen valuuttarahaston maksutasetukea;
27. toteaa, että korkea inflaatio ei ole vastaus julkisen talouden tasapainottamisen tarpeisiin, koska se aiheuttaisi huomattavia kustannuksia ja uhkaisi kestävä ja osallistavaa kasvua;
28. katsoo komission tavoin, että "finanssipolitiikan menestyksekkäs keventäminen taantuman torjumiseksi ja julkisen talouden pidemmän aikavälin kestävyys eivät ole toisiaan poissulkevia vaihtoehtoja", mutta varoittaa julkisten menojen kasvattamiseen perustuvan liiallisen ja keinotekoisin kasvun vaaroista, koska ne saattavat heikentää tämän politiikan vaikutusta;
29. katsoo, että julkistalouden pitkän aikavälin kestävyys saavutetaan hoitamalla julkistaloutta useiden erityisten lyhyen aikavälin päätösten avulla, joten julkisen velan kestävyys kysymystä on tarkasteltava näiden lyhyen aikavälin päätösten yhteydessä siten, että luodaan rakenteet lyhyttä aikaväliä varten;
30. katsoo, että finanssipolitiikassa on ensisijaisesti uudelleenjaon avulla muunnettava käytettävissä olevat säästöt kasvua edistäviksi investoinneiksi, erityisesti investoinneiksi tutkimukseen ja kehitykseen ja teollisen perustan nykyaikaistamiseen, jotta Euroopan unioni voi kehittyä kohti vihreämpää, älykkäämpää, innovatiivisempaa ja

kilpailukykyisempää taloutta ja jotta se ottaa vastaan koulutuksen haasteet;

31. korostaa, että huomattava osa julkisista menoista ja sosiaalimenoista voi olla tuottavia menoja, jos ne kohdistetaan hankkeisiin, joilla on myönteinen vaikutus fyysisen ja henkisen pääoman muodostumiseen sekä innovoinnin edistämiseen; korostaa tarvetta hallita velkataakan kasvua, jotta voidaan varmistaa, ettei korkokulujen nouseminen uhkaa välttämättömän tärkeitä hyvinvointimenoja; korostaa, että julkisen sektorin menojen laatua on parannettava varojen niukentumisen vuoksi;
32. korostaa, että sosiaaliturvajärjestelmät ovat "yhteiskunnallisina turvaverkkoina" osoittautuneet erityisen tehokkaiksi kriisi-aikoina; korostaa, että julkisen talouden vakaus on edellytys sille, että näin on myös tulevaisuudessa;
33. huomauttaa, että pakollisten eläkejärjestelmien pitkän ajanjakson kestävyys on sidoksissa väestönkehityksen lisäksi aktiiviväestön tuottavuuteen (joka vaikuttaa kasvupotentiaaliin), tosiasialliseen eläkeikään ja näiden järjestelmien rahoitukseen varattuun BKT-osuuteen; korostaa lisäksi, että julkistalouden vahvistaminen sekä velkaantumis- ja alijäämätason alentaminen ovat kestävyuden kannalta tärkeitä tekijöitä;
34. huomauttaa, että väestörakenteen muuttumisesta ja erityisesti väestön ikääntymisestä seuraa, että monien jäsenvaltioiden julkisia eläkejärjestelmiä on aika ajoin muutettava etenkin niiden maksuperustan osalta, jotta ne säilyvät taloudellisesti kestävinä;
35. toteaa, että velkataakka kasvaa, kun reaalikorot ylittävät BKT:n kasvuasteen, ja että markkinat arvioivat riskit vakavammiksi, kun velkataakka kasvaa;
36. katsoo, että valtion velan korkotaso heijastelee sitä, millaiseksi markkinat arvioivat jäsenvaltion velanhoitokyvyn;
37. toteaa, että alijäämien kasvu lisää lainauskuluja osittain sen vuoksi, että markkinat arvioivat riskin suuremmaksi, jos velkataakan kasvu on nopeampaa kuin talouskasvu ja lainojen takaisinmaksukyvyyn kasvu;
38. korostaa, että nykyinen rahoituskriisi on korostanut erittäin selkeästi rahoitusmarkkinoiden vakauden ja julkisen talouden kestävyuden välistä suoraa yhteyttä; painottaa tältä osin, että rahoitusmarkkinoiden valvonnalle tarvitaan aiempaa voimakkaampi ja yhdenmukainen lainsäädäntö, joka sisältää vahvat mekanismit kuluttajien ja sijoittajien suojelemiseksi;
39. pyytää komissiota käynnistämään tutkimukset jäsenvaltioiden julkisen velan laadun arvioimiseksi;
40. huomauttaa, että jäsenvaltioiden julkisen talouden uskottavuus edellyttää tehokasta ja aidosti riippumatonta tilastohallinnointia ja asianmukaista komission valvontaa;
41. ehdottaa erityisesti, että komissio arvioi jäsenvaltioiden taloutensa uudelleen käynnistämiseen kohdistamien veromenojen vaikutuksia siten, että arvioidaan vaikutuksia tuotantoon, julkisen talouden tilaan ja työllisyyden edistämiseen ja suojeeluun sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä;

42. huomauttaa, että vakaus- ja kasvusopimus on edelleen sen kurin perusta, jolla saavutetaan julkisen talouden pitkän ajanjakson kestävyys, ja että jäsenvaltioiden tulisi tehdä ylijäämää "hyvinä aikoina" ja alijäämää vain "huonoina aikoina";
43. korostaa, että useisiin eurooppalaisiin talouksiin hiljattain kohdistuneiden spekulatiivisten hyökkäysten ensisijaisena kohteena oli itse euro ja Euroopan taloudellinen lähentyminen; on tässä suhteessa vakuuttunut, että eurooppalaisiin ongelmiin tarvitaan eurooppalaisia ratkaisuja, joiden tulisi tarjota sisäisiä keinoja maksulaiminlyöntien riskien välttämiseksi yhdistämällä kansalliseen veropolitiikkaan viimeisenä keinona rahoitustuen mekanismeja;
44. pyytää säilyttämään rakenteellisen alijäämän julkisen talouden yhtenä pitkän aikavälin kestävyuden määrittämisindikaattorina;
45. pitää uutta kasvu- ja työllisyysstrategiaa Euroopan unionin kestävien julkisten talouksien tärkeänä edistäjänä; uskoo, että Euroopan unionin täytyy uudenaikaistaa taloutensa ja etenkin teollinen perustansa; kehottaa, että EU:n varoja ja jäsenvaltioiden talousarvioiden varoja jaetaan uudelleen siten, että tutkimukseen ja innovaatioon investoidaan aiempaa enemmän; huomauttaa, että uuden EU 2020 -strategian onnistuminen edellyttää sitovia välineitä;
46. kiinnittää huomiota siihen, että julkisen talouden vakautta jäsenvaltioissa on valvottava jatkuvasti, jotta pystytään arviomaan pitkän aikavälin haasteiden kokoluokka, ja on julkaistava säännöllisesti tietoja sekä julkisen talouden ilmeisistä sitoumuksista että sosiaalijärjestelmien, esimerkiksi eläkejärjestelmien, sitoumuksista;
47. pyytää komissiota pitämään julkisten talouksien pitkän aikavälin kestävyyskuilujen kaventamista olennaisena osana EU 2020 -strategiaa;
48. pyytää jäsenvaltioita vähentämään kestävyyskuilujensa täyttämisen jälkeen julkisen velan osuuden BKT:sta enintään 60 prosenttiin;
49. huomauttaa, että pääomamarkkinoiden korkohajonnat ovat yksittäisten jäsenvaltioiden vakavaraisuuden tärkeimmät indikaattorit;
50. on hyvin huolestunut tilastotietojen laadun vaihtelusta EU:ssa yleisesti ja euroalueella erityisesti;
51. huomauttaa, että julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys on myös oleellisesti yhteydessä EU:n talousarvioon ja sen rahoitukseen;
52. korostaa EU:n talousarvion erittäin myönteistä roolia – jota tosin monivuotinen rahoituskehys voimakkaasti rajoittaa – kriisin vaikutusten lieventämisessä Euroopan elvytyssuunnitelman rahoittamisen ja varojen uudelleen suuntaamisen kautta siten, että niitä osoitetaan tässä suhteessa ensisijaisiin kohteisiin; pitää kuitenkin valitettavana, että jäsenvaltiot eivät koordinoi riittävästi talous- ja finanssipolitiikkoja torjuakseen talous- ja finanssikriisiä ja varmistaakseen julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyuden;

Kriisistä irtautumiseen tähtäävän strategian sosiaalinen ja työllisyysulottuvuus

53. toteaa, että talouskriisistä johtuvat työttömyyden ja julkisen velan kasvu sekä kasvun heikkeneminen ovat ristiriidassa kestävän julkisen talouden päämäärän kanssa; toteaa, että jäsenvaltioiden on tarpeen toimia talouden vakauttamiseksi ja parantaa julkisen talouden maksuvalmiutta velkakulujen alentamiseksi, mutta korostaa, että tämä pitää tehdä harkiten ja järkevällä aikavälillä jäsenvaltioissa vallitsevat erityisolosuhteet huomioiden; korostaa kuitenkin, että julkisiin investointeihin, tutkimukseen, koulutukseen ja kehittämiseen kohdistuvat harkitsemattomat leikkaukset vaikuttavat kielteisesti kasvun, työllisyyden ja sosiaalisen osallisuuden näkymiin; katsoo sen vuoksi, että pitkän aikavälin investointeja näillä aloilla on edelleen edistettävä ja tarvittaessa lisättävä;
54. korostaa, että nykyinen elpyminen on vielä heikkoa ja että työttömyys kasvaa edelleen useimmissa jäsenvaltioissa, joissa se koettelee erityisen ankarasti nuoria; uskoo vakaasti, ettei talouskriisin voida todeta päättyneen ennen kuin työttömyys vähenee olennaisesti ja pysyvästi; korostaa, että Euroopan hyvinvointivaltiot ovat osoittaneet arvonsa saamalla aikaan vakautta ja edistämällä elpymistä;
55. katsoo, että on välttämätöntä arvioida perin pohjin kriisin sosiaalisia ja työllisyysvaikutuksia ja määritellä eurooppalainen elpymisstrategia, jonka avulla tuetaan työllisyyttä, koulutusta, taloudellisen toiminnan lisääntymiseen johtavia investointeja, erityisesti pk-yritysten kilpailukyyn ja tuottavuuden lisäämistä sekä teollisuuden elpymistä samalla kun varmistetaan sen siirtyminen kohti kilpailukykyistä ja kestäväää taloutta; katsoo, että kyseisten tavoitteiden on oltava Eurooppa 2020 -strategian keskiössä;
56. katsoo, että talouden elvyttämisstrategian ei pidä missään nimessä luoda rakenteellista epätasapainoa tai syventää tuloeroja, jotka heikentävät talouden tuottavuutta ja kilpailukykyä, vaan pikemminkin ottaa käyttöön tarpeelliset uudistukset tällaisen epätasapainon poistamiseksi; katsoo, että jäsenvaltioiden taloudellisten ja verotuksellisten toimien pitäisi turvata palkkataso, eläkkeet, työttömyysturva ja kotitalouksien ostovoima vaarantamatta julkisen talouden pitkän ajanjakson kestävyyttä tai jäsenvaltioiden mahdollisuutta tarjota välttämättömiä julkisia palveluita tulevaisuudessa;
57. toteaa, että väestön ikääntyminen seuraavien vuosikymmenten aikana on EU:n jäsenvaltioille ennennäkemätön haaste; katsoo sen vuoksi, että kriisin vastaisten toimien ei periaatteessa pitäisi aiheuttaa pitkän aikavälin seurauksia julkiselle taloudelle ja rasittaa liikaa tulevia sukupolvia nykyisten velkojen takaisinmaksulla;
58. korostaa, että on tärkeää yhdistää talouden elvyttämistä ja erityisesti nuorten, ikääntyvien, vammaisten ja naisten rakenteellisen työttömyyden torjuntaa koskevat toimet, jotka tähtäävät korkealaatuisten työpaikkojen lisäämiseen sekä työn että investointien tuottavuuden kasvattamiseksi; pitää tässä yhteydessä tärkeinä toimia, joilla parannetaan koulutuksen ja muun vastaavan inhimillisen pääoman laatua, terveydenhuoltoon liittyviä toimia, joilla pyritään kehittämään entistä tuottavampaa ja pidempään työelämässä viipyvää työvoimaa, sekä toimia, joilla pyritään pidentämään ammatillisen toiminnan kesto; kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota vahvistamaan työllisyyttä ja työmarkkinoita koskevia politiikkoja ja toimia ja asettamaan ne keskeiselle sijalle Eurooppa 2020 -strategiassa;

Väestörakenteen muutosten ja työllisyysstrategian vaikutus

59. katsoo, että julkisen talouden kestävyys riippuu suurelta osin mahdollisuudesta parantaa työllisyyttä, jotta pystytään vastaamaan erityisesti eläkejärjestelmien kestävyysliittyviin väestörakenteen ja julkisen talouden haasteisiin; katsoo, että Euroopan nykyistä inhimillistä pääomaa voidaan tukea keskipitkällä aikavälillä asianmukaisella maahanmuuttopolitiikalla, joka tähtää maahanmuuttajien työmarkkinoille sijoittumiseen ja kansalaisuuden myöntämiseen;
60. korostaa, että työllisyyden lisääminen on Euroopan unionille olennaisen tärkeää väestön ikääntymisen tuomiin haasteisiin vastaamiseksi ja että korkea työmarkkinoille osallistumisen aste on talouskasvun, sosiaalisen osallisuuden sekä kestävän ja kilpailukykyisen sosiaalisen markkinatalouden edellytys;
61. katsoo, että Eurooppa 2020 -strategian pohjalta pitäisi laatia talous-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikkaa koskeva sopimus, jolla pyritään ylläpitämään Euroopan talouden kilpailukykyä ja joka keskittyy kaikkien kansalaisten työelämään sijoittamiseen, mikä suojaa kansalaisia parhaiten sosiaaliselta syrjäytymiseltä; korostaa, että kaikkien toimien tulisi vahvistaa toisiaan synergiaetujen saavuttamiseksi; katsoo, että strategian tulisi perustua sekä kansallisella että Euroopan tasolla mitattaviin ja verrattaviin suuntaviivoihin, mahdollisiin indikaattoreihin ja vertailuarvoihin sekä järjestelmään, joka palkitsisi tavoitteita noudattavia ja rankaisisi tavoitteista jääneitä tahoja ja noudattaisi joustoturvaperiaatteita ja sosiaalisen vuoropuhelun menetelmää;

Sosiaaliturvajärjestelmien kantokyky

62. katsoo, että EU:n tasolla koordinoitu julkinen talouspolitiikka, joka tähtää kestäväan kasvuun, laadukkaisiin työpaikkoihin ja sosiaaliturvajärjestelmien kestävyys takaaviin tarpeellisiin uudistuksiin, tarjoaa yhden ratkaisun rahoitus- ja talouskriisistä ja sosiaalijärjestelmän kriisistä johtuviin ongelmiin sekä väestörakenteen muuttumisen ja globaalistumisen haasteisiin;
63. huomauttaa, että pakollisten eläkejärjestelmien tasapaino riippuu pitkällä aikavälillä väestörakenteen muutosten lisäksi myös työikäisten tuottavuudesta, koska se vaikuttaa potentiaaliseen kasvuvauhtiin, sekä näiden järjestelmien rahoitukseen varatusta BKT-osuudesta;
64. korostaa pian julkaistavan, eläkeuudistusta koskevan vihreän kirjan merkitystä ja pitää erittäin tärkeänä kehittää kestäviä, vakaita ja riittävän monimuotoisia eläkejärjestelmiä, joilla on erilaisia rahoituslähteitä, jotka liittyvät työmarkkinoiden toimintakykyyn tai rahoitusmarkkinoihin ja voivat olla yritysten järjestelmien muodossa ja joihin sisältyy julkisia järjestelmiä sekä täydentäviä työnantajaperusteisia ja yksilöllisiä järjestelmiä; katsoo, että tällaista kehitystä tulisi kannustaa niin sopimusteitse kuin verotuksellisin keinoin; pitää siksi tärkeänä, että EU:n kansalaisilla on tietoa eläkeasioista;
65. korostaa, että pitkällä aikavälillä luontaiset eläkevastuut muodostavat yhden suurimmista julkisen kokonaisvelan osuuksista ja että jäsenvaltioiden tulisi julkaista säännöllisesti tietoa luontaisista eläkevastuistaan yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti;

66. katsoo, että samanaikainen kestävä julkisen talouden sekä riittävien sosiaaliturva- ja osallisuusjärjestelmien tarve vaatii hallinnon ja julkisten varojen käytön tehostamista ja niiden laadun parantamista ja että jäsenvaltioita tulisi kannustaa harkitsemaan toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että verorasitus jaetaan tasapuolisemmin keventämällä asteittain tuntuvasti työn ja pk-yritysten verorasitusta; katsoo, että tämä voisi edistää köyhyyden vähentämistä, takaisi sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja edistäisi talouden kasvua ja tuottavuutta, jotka ovat keskeisiä tekijöitä Euroopan taloudellisen ja sosiaalisen mallin kilpailukyvyyn ja kestävyyskannalta;

o

o o

67. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Euroopan keskuspankille ja jäsenvaltioiden hallituksille.

PERUSTELUT

1. Suhdannepolitiikan ja rakenneuudistusten koordinointi

Budjettipolitiikan toteuttaminen on merkittävä osa jäsenvaltioiden talouspolitiikkaa. Vakaus- ja kasvusopimuksella rajoitetaan niiden liikkumavaraa harkinnanvaraisen politiikan harjoittamisessa. Vakaus- ja kasvusopimuksen tarkistamisen yhteydessä vuonna 2005 määritettiin poikkeukselliset olosuhteet, joissa nämä rajat voidaan väliaikaisesti ylittää, jotta mahdollistetaan automaattisten vakauttajien toiminta. Nyt on määritettävä "elpyvän talouden" indikaattorit, jotta voidaan täsmentää, missä vaiheessa irtautumistoimenpiteitä on sovellettava. Taloustieteilijät ovat yhtä mieltä siitä, että täystyöllisyystaloudessa tuotantokapasiteetti on täydessä käytössä. Todellisuudessa tilanne on tällainen, kun pääomavarojen käyttöaste ylittää 85 prosenttia. Voidaan siis ajatella, että tietyn kasvuasteen alapuolella verotus- ja talousalan kannustustoimenpiteet ovat tarpeen.

Euroopan unionin taloustilanteen kannalta vuotta 2009 leimasivat tuotannon lasku ja äärimmäisen matala tuotantokapasiteetin käyttöaste, keskimäärin 71 prosenttia. Elpyminen on sitäkin herkemmissä vaiheessa, koska se perustuu yritysten uudelleenvarastointiin ja viennin hienoiseen lisääntymiseen. Suurimmassa osassa EU:n jäsenvaltioita kulutus polkee paikallaan ja investoinnit ovat vähäisiä tilausten romahdettua. Tästä seuraa eurooppalaisten talouksien kasvupotentiaalin lasku.

Sen täsmentämiseksi, missä vaiheessa on sovellettava irtautumispolitiikkaa, komissio voisi noudattaa yksinkertaista sääntöä. Niin kauan kun tuotantokapasiteetin käyttöaste on tavanomaista matalampi, harkinnanvaraisia toimenpiteitä on jatkettava. Talouden saavutettua tämän alarajan voidaan suositella toimenpiteitä, joilla varmistetaan budjettitasapainoon palaaminen (kuten siirtämällä perusylijäämät velkaantumisen purkamiseen).

2. Julkisen talouden kestävyyskriteeri

Komission tiedonannossa tunnustetaan tarve harkinnanvaraisten toimenpiteiden säilyttämiseen niin kauan kuin talous ei ole elpynyt ja tarkastellaan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä.

Tiedonannossa kuitenkin todetaan, että "ei ole olemassa selvää määritelmää kestäväälle velalle"¹ ja "kestävälle velkatasolle ei ole määritelty ylärajaa: Kestävyysrajat vaihtelevat maittain ja ajoittain"². Komissio pyrkii kuitenkin esittämään kestävyydelle kriteerin, jotta velkataso ei vaaranna "valtion valmiuksia tarjota tarvittavat julkiset palvelut (...) ja sen kykyä mukauttaa politiikkaa uusiin haasteisiin vastaamiseksi". Komissio on huolissaan väestön ikääntymisen ja sosiaalimenojen lisääntymisen kielteisistä vaikutuksista kasvupotentiaaliin ja julkisiin alijäämiin.

Komission tiedonannossa pyritään määrittämään menojen ja verojen osalta kehitys, josta on sovittava EU:n jäsenvaltioissa vuoteen 2060 ulottuvalla ajanjaksolla, jotta julkinen velka

¹ Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyydestä elpyvässä taloudessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle annetun tiedonannon liitteenä oleva valmisteluasiakirja, 14. lokakuuta 2009.

² Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyydestä elpyvässä taloudessa, 14. lokakuuta 2009.

pysyy 60 prosentin BKT-osuuden hyväksyttävissä rajoissa koko ajanjakson ajan.

Komission tiedonannossa esitetyt ennusteet perustuvat välttämättä muuttuviin oletuksiin näin pitkän ajanjakson osalta. Pitkällä aikavälillä kasvuasteeseen vaikuttavat kaikki yritysten lyhyen aikavälin investointipäätökset, ja päätökset puolestaan ovat sidoksissa talouden tilaan ja viranomaisten harkinnanvaraiseen politiikkaan. Hyvä makrotalouspolitiikka on siis omiaan kasvattamaan kasvupotentiaalia ja keventämään sosiaaliturvajärjestelmien rahoitustaakkaa. Lisäksi väestönkehitys riippuu syntyvyysasteen vaihtelusta ja muuttoliikkeestä. Myös sosiaalimenojen rahoitustaakka riippuu julkisten etujen yhteiskunnallisesta kysynnästä ja pakollisten maksujen hyväksyttävyyssasteesta. Hyvinvointivaltion kannatus on merkittävä tietyissä jäsenvaltioissa eikä ole aiemmin välttämättä haitannut niiden talouden elinvoimaisuutta. Nykyisin eurooppalaisen sosiaalimallin "yhteiskunnalliset iskunvaimentimet" tunnustetaan tehokkaiksi, ja ne ovat osoittautuneet erityisen hyödyllisiksi kriisin aikana. On mahdollista kehittää ja nykyaikaistaa niitä, määrittää uudelleen niiden ulottuvuus ja rahoituspohja.

Julkista velkaa koskevaa ongelmaa on tarkasteltava lyhyellä ajanjaksolla. Tämän osalta alijäämä on suotavaa tilanteessa, jossa säästöt ja investoinnit ovat epätasapainossa. Tällaisessa tapauksessa finanssipolitiikassa on kyettävä keräämään lainalla käytettävissä olevat säästöt investointimenojen rahoittamiseksi. Tällainen epätasapaino oli muodostumassa jo hyvissä ajoin ennen maksuvalmiuskriisin puhkeamista lokakuussa 2008. Kasvu oli kääntynyt EU:ssa negatiiviseksi jo vuoden 2008 toisella kolmanneksella, ja euroalueen kasvuaste oli potentiaalista astettaan heikompi vuosikymmenen alusta lähtien.

Investointien uudelleen käynnistämiseksi talousarviopolitiikka on toivottua jäsenvaltioissa, joissa on säästöjen liikatarjontaa. Alijäämät ovat hyväksyttäviä niin kauan kun niiden rahoituksesta ei muodostu paineita valtion velan korkotasoon eivätkä ne aiheuta kestämatöntä taakan siirtämistä veronmaksajille. Taakka kuitenkin kasvaa, kun todelliset korot ylittävät talouden kasvuasteen. Tämän vuoksi valtion velan alhainen korkotaso on pääasiallinen kriteeri arvioitaessa velan kestävyyttä lyhyellä ajanjaksolla.

Jäsenvaltioiden luotonottokapasiteetti riippuu lisäksi luokituslaitosten asenteesta. Hiljattain saatu kokemus osoittaa, että ne ovat taipuvaisia yli- tai aliarvioimaan riskejä. Ne myöntävät AAA-luokituksen vain luottokelpoisille valtioille. Luokitus on parempi, kun luotolla rahoitetaan tulevaa kasvuja ja verotuloja aikaansaavaa alijäämää. Tämän vuoksi on tärkeää, että komissio käynnistää tutkimuksia arvioidakseen luottojen laatua ja että se sanktioi jäsenvaltioita, jotka pyrkivät yliarvioimaan kasvuolettamia voidakseen salaa tehdä resessiivisiä alijäämiä.

3. Hyvän ja huonon velan tunnistaminen

Jäsenvaltiot ovat sitoutuneet komission suositusten mukaisesti euron käyttöönotosta lähtien vähentämään toimintamenojaan ja uudistamaan eläkejärjestelmiään. Kriisin myötä kaikkien jäsenvaltioiden alijäämät ja velkaantumistaso ovat kasvaneet vuoden 2009 aikana merkittävästi.

Alijäämän kasvu ei ole seurausta pelkästään elvytystoimien täytäntöönpanosta. Yhtenä syynä on verotulojen automaattinen heikkeneminen. Toinen syy on finanssipolitiikan tehokkuus,

jota voidaan mitata sen tavoitteiden toteutumisesta. Merkittävällä alijäämällä voidaan rahoittaa taloudellista kasvua, joka saa aikaan verotuloja ja paluun tasapainoon. Tämä on komission suosittelujen "harkinnanvaraisten kannustimien" logiikka.

Huonosti kalibroidut verokannustimet puolestaan voivat saada aikaan kasvulle haitallisia vaikutuksia. Tällaiset veromenot kasvattavat entisestään julkista velkaa. Tällöin kyseessä on *resessiivinen alijäämä*. Huonon velan paino kohdistuu kotitalouksiin, joiden säästöalttius on olematon, ja mikä kasvattaa velkaa vastineetta. Koska alijäämä rasittaa ennen kaikkea kriisistä pahiten kärsineitä kotitalouksia, resessiiviset alijäämät on tärkeää tunnistaa ja neutraloida kiireellisesti.

4. Vakaussopimuksen tulevaisuus

Maastrichtin sopimuksen laatimisen yhteydessä määritettiin hyväksyttävät alijäämät ja velkaantumisasteet vahvistamalla Euroopan valuuttajärjestelmään kuuluvien maiden alijäämien ja velkaantumisasteiden keskiarvot. Vakaussopimuksen tarkistuksessa vuonna 2005 päätettiin hyväksyä implisiittisesti suhdanteita tasaavan makrotalouspolitiikan periaatteet. Tällaiset periaatteet vaikuttavat erityisen asianmukaisilta julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyuden kannalta. Komissio voisi vahvistaa eksplisiittisesti tämän suhdanteita tasaavan hallinnon säännön. Sen olisi laadittava tämän periaatteen mukaisia suosituksia välttäen vahvistamasta liian nopeita määräaikoja tasapainoon palaamiselle.

Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyuden mittaamisessa käytettävien kriteerien osalta rakenteellisen alijäämän indikaattori soveltuu erityisen hyvin pitkän ajanjakson arviointiin, koska sillä mitataan julkisen talouden tilaa suhdannevaikutuksista riippumatta. Lopuksi jäsenvaltioiden vakavaraisuusasteen määrittämisessä voidaan soveltaa rakenteellista velkaantumista koskevaa indikaattoria, kuten "valtion velat/varat" -suhdetta tai "nettovelka/BKT"-suhdetta .

22.3.2010

TYÖLLISYYDEN JA SOSIAALIASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO

talous- ja raha-asioiden valiokunnalle

julkisen talouden pitkän aikavälin kestävydestä elpyvässä taloudessa
(2010/2038(INI))

Valmistelija(*): Sergio Gaetano Cofferati

(*) Valiokuntien yhteistyömenettely – työjärjestyksen 50 artikla

EHDOTUKSET

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa talous- ja raha-asioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. ottaa huomioon, että talouskriisistä johtuvat työttömyyden ja velan kasvu sekä kasvun heikkeneminen ovat ristiriidassa kestäväen julkisen talouden päämäärän kanssa; toteaa, että jäsenvaltioiden on tarpeen toimia talouden vakauttamiseksi ja parantaa julkisen talouden maksuvalmiutta velkakulujen alentamiseksi, mutta korostaa, että tämä pitää tehdä harkiten ja järkevällä aikavälillä jäsenvaltioissa vallitsevat erityisolosuhteet huomioiden; korostaa kuitenkin, että julkisiin investointeihin, tutkimukseen, koulutukseen ja kehittämiseen kohdistuvat harkitsemattomat leikkaukset vaikuttavat kielteisesti kasvun, työllisyyden ja sosiaalisen osallisuuden näkymiin; katsoo sen vuoksi, että pitkän aikavälin investointeja näillä aloilla on edelleen edistettävä ja tarvittaessa lisättävä;
2. korostaa, että nykyinen elpyminen on vielä heikkoa ja että työttömyys kasvaa edelleen useimmissa jäsenvaltioissa, joissa se koettelee erityisen ankarasti nuoria; uskoo vakaasti, ettei talouskriisin voida todeta päättyneen, ennen kuin työttömyys vähenee olennaisesti ja pysyvästi; korostaa, että Euroopan hyvinvointivaltiot ovat osoittaneet arvonsa saamalla aikaan vakautta ja edistämällä elpymistä;

Kriisistä irtautumiseen tähtäävän strategian sosiaalinen ja työllisyysulottuvuus

3. katsoo, että on välttämätöntä arvioida perin pohjin kriisin sosiaalisia ja työllisyysvaikutuksia ja määritellä eurooppalainen elpymisstrategia, jonka avulla tuetaan työllisyyttä, koulutusta, taloudellisen toiminnan lisääntymiseen johtavia investointeja, erityisesti pk-yritysten kilpailukyvyyn ja tuottavuuden lisäämistä sekä teollisuuden elpymistä samalla kun varmistetaan sen siirtyminen kohti kilpailukykyistä ja kestäväää taloutta; katsoo, että kyseisten tavoitteiden on oltava Eurooppa 2020 -strategian keskiössä;
4. katsoo, että talouden elvyttämisstrategian ei pidä missään nimessä luoda rakenteellista epätasapainoa tai syventää tuloeroja, jotka heikentävät talouden tuottavuutta ja kilpailukykyä, vaan pikemminkin ottaa käyttöön tarpeelliset uudistukset tällaisen epätasapainon poistamiseksi; katsoo, että jäsenvaltioiden taloudellisten ja verotuksellisten toimien pitäisi turvata palkkataso, eläkkeet, työttömyysturva ja kotitalouksien ostovoima vaarantamatta julkisen talouden pitkän ajanjakson kestävyyttä tai jäsenvaltioiden mahdollisuutta tarjota välttämättömiä julkisia palveluita tulevaisuudessa;
5. toteaa, että väestön ikääntyminen seuraavien vuosikymmenten aikana on EU:n jäsenvaltioille ennennäkemätön haaste ja siksi kriisin vastaisten toimien ei periaatteessa pitäisi aiheuttaa pitkän aikavälin seurauksia julkiselle taloudelle ja rasittaa liikaa tulevia sukupolvia nykyisten velkojen takaisinmaksulla;
6. korostaa, että on tärkeää yhdistää talouden elvyttämistä ja erityisesti nuorten, ikääntyvien, vammaisten ja naisten rakenteellisen työttömyyden torjuntaa koskevat toimet, jotka tähtäävät korkealaatuisten työpaikkojen lisäämiseen työn ja investointien tuottavuuden kasvattamiseksi; pitää tässä yhteydessä tärkeinä toimia, joilla parannetaan koulutuksen ja muun vastaavan inhimillisen pääoman laatua, terveydenhuoltoon liittyviä toimia, joilla pyritään kehittämään entistä tuottavampaa ja pidempään työelämässä viiptyvää työvoimaa, sekä toimia, joilla pyritään pidentämään ammatillisen toiminnan kestoja; pyytää jäsenvaltioita ja Euroopan komissiota vahvistamaan työllisyyttä ja työmarkkinoita koskevia politiikkoja ja toimia ja asettamaan ne keskeiselle sijalle Eurooppa 2020 -strategiassa;

Väestörakenteen muutosten ja työllisyysstrategian vaikutus

7. katsoo, että julkisen talouden kestävyys riippuu suurelta osin mahdollisuudesta parantaa työllisyyttä, jotta pystytään vastaamaan erityisesti eläkejärjestelmien kestävyysasteeseen liittyviin väestörakenteen ja julkisen talouden haasteisiin; katsoo, että Euroopan nykyistä inhimillistä pääomaa voidaan tukea keskipitkällä aikavälillä sopivalla maahanmuuttopolitiikalla, joka tähtää maahanmuuttajien työmarkkinoille sijoittumiseen ja kansalaisuuteen;
8. korostaa, että työllisyyden lisääminen on Euroopan unionille olennaisen tärkeää väestön ikääntymisen haasteisiin vastaamiseksi ja että korkea työmarkkinoille osallistumisen aste on talouskasvun, sosiaalisen osallisuuden sekä kestävä ja kilpailukykyisen sosiaalisen markkinatalouden edellytys;
9. katsoo, että Eurooppa 2020 -strategian pohjalta pitäisi laatia talous-, työllisyys- ja

sosiaalipolitiikkaa koskeva sopimus, jolla pyritään ylläpitämään Euroopan talouden kilpailukykyä ja joka keskittyy kaikkien kansalaisten työelämään sijoittamiseen, mikä suojaa kansalaisia parhaiten sosiaaliselta syrjäytymiseltä; korostaa, että kaikkien toimien tulisi tukea toinen toistaan myönteisten synergiaetujen saavuttamiseksi; katsoo, että strategian tulisi perustua sekä kansallisella että Euroopan tasolla mitattaviin ja verrattaviin suuntaviivoihin, mahdollisiin indikaattoreihin ja vertailuarvoihin sekä järjestelmään, joka palkitsisi tavoitteita noudattavia ja rankaisisi tavoitteista jääneitä tahoja, ja noudattaisi joustoturvaperiaatteita ja sosiaalisen vuoropuhelun menetelmää;

Sosiaaliturvajärjestelmien kantokyky

10. katsoo, että EU:n tasolla koordinoitu julkinen talouspolitiikka, joka tähtää kestäväan kasvuun, korkealaatuisiin työpaikkoihin ja sosiaalisen suojelun järjestelmien kestävyuden takaaviin tarpeellisiin uudistuksiin, tarjoaa yhden ratkaisun rahoitus-, talous- ja sosiaalijärjestelmän kriisistä johtuviin ongelmiin sekä väestörakenteen ja globaalistumisen haasteisiin;
11. muistuttaa, että pakollisten eläkejärjestelmien tasapaino riippuu pitkällä aikavälillä väestörakenteen muutosten lisäksi myös työssä olevien tuottavuudesta, koska nämä vaikuttavat potentiaaliseen kasvuasteeseen, sekä näiden järjestelmien rahoitukseen varatusta BKT-osuudesta;
12. korostaa pian julkaistavan, eläkeuudistusta koskevan vihreän kirjan merkitystä ja pitää perustavanlaatuisena kehittää kestäviä, turvallisia ja monimuotoisia eläkejärjestelmiä, joilla on erilaisia rahoituslähteitä, jotka liittyvät työmarkkinoiden toimintakykyyn tai rahoitusmarkkinoihin ja voivat olla yritysten järjestelmien muodossa ja joihin sisältyy julkisia järjestelmiä sekä täydentäviä työnantajaperusteisia ja yksilöllisiä järjestelmiä; katsoo, että tällaista kehitystä tulisi kannustaa niin sopimusteitse kuin verotuksellisin keinoin; pitää siksi tärkeänä, että EU:n kansalaisilla on tietoa eläkeasioista;
13. korostaa, että pitkällä aikavälillä luontaiset eläkevastuut muodostavat yhden suurimmista julkisen kokonaisvelan osuuksista ja että jäsenvaltioiden tulisi julkaista säännöllisesti tietoa luontaisista eläkevastuistaan yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti;
14. katsoo, että samanaikainen kestävä julkisen talouden sekä riittävien sosiaaliturva- ja osallisuusjärjestelmien tarve vaatii hallinnon ja julkisten varojen käytön tehostamista ja niiden laadun parantamista ja että jäsenvaltioita tulisi kannustaa harkitsemaan toimenpiteitä verorasituksen jakamiseksi tasapuolisemmin keventämällä tuntuvasti ja progressiivisesti työn ja pk-yritysten verorasitusta, mikä voisi edistää köyhyyden vähentämistä, takaisi sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja edistäisi talouden kasvua ja tuottavuutta, joka on keskeinen tekijä Euroopan taloudellisen ja sosiaalisen mallin kilpailukyvyyn ja kestävyyskannalta.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	17.3.2010
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 34 -: 5 0: 2
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Regina Bastos, Edit Bauer, Pervenche Berès, Milan Cabrnock, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Sergio Gaetano Cofferati, Marije Cornelissen, Karima Delli, Proinsias De Rossa, Frank Engel, Sari Essayah, Ilda Figueiredo, Pascale Gruny, Thomas Händel, Marian Harkin, Roger Helmer, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Martin Kastler, Patrick Le Hyaric, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Rovana Plumb, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Jürgen Creutzmann, Julie Girling, Richard Howitt, Dieter-Lebrecht Koch, Ria Oomen-Ruijten, Evelyn Regner, Csaba Sógor, Emilie Turunen

9.4.2010

BUDJETTIVALIOKUNNAN LAUSUNTO

talous- ja raha-asioiden valiokunnalle

julkisen talouden pitkän aikavälin kestävydestä elpyvässä taloudessa
(2010/2038(INI))

Valmistelija: Ivailo Kalfin

EHDOTUKSET

Budjettivaliokunta pyytää asiasta vastaavaa talous- ja raha-asioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- A. ottaa huomioon, että vaikka vakaus- ja kasvusopimusta tarkistettiin vuonna 2005, se ei riittänyt estämään nykyistä kriisiä,
- B. ottaa huomioon, että julkisen talouden kestävyys on tärkeä koko Euroopan ja erityisesti Euroopan unionin talousarvion kannalta,
- C. katsoo, että kestävyyttä koskevia yleisiä periaatteita ja niiden taustalla olevia oletuksia olisi sovellettava myös Euroopan unionin talousarvioon, vaikka se rajoittuukin nykyään noin 1 prosenttiin koko Euroopan bruttokansantulosta,
 1. kannattaa ajatusta, että talouspolitiikan koordinoitua Euroopan unionin sisällä on lisättävä ja että tämä tuo mukanaan lisäsynergioita;
 2. myöntää, että vakaus- ja kasvusopimus ei ole riittävä väline jäsenvaltioiden finanssi- ja talouspolitiikkojen yhdenmukaistamisessa;
 3. puoltaa näin ollen niiden mekanismien tarkistamista, joilla EU:n jäsenvaltioiden kansantaloudet saataisiin taas ottamaan suunta kohti lähentymistä;
 4. katsoo, että kansantalouksien lähentymistavoitteiden ja -mekanismien tarkistaminen olisi suoritettava mahdollisimman pian samalla kun harkitaan Euroopan valuuttarahaston perustamista, muun muassa sen vuoksi, että saataisiin määriteltyä EU:n talousarvion

Euroopan tason lisäarvon kasvattamisen mahdolliset vaikutukset;

5. huomauttaa, että julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys on myös oleellisesti yhteydessä EU:n talousarvioon ja sen rahoitukseen;
6. muistuttaa, että nykyisessä epätydyttävässä muodossaan jopa 70 prosenttia unionin rahoituksesta tulee muista kuin omista varoista eli suoraan jäsenvaltioiden talousarvioista bruttokansantuloon perustuvan maksuosuuden kautta; toistaa olevansa huolestunut siitä, että kriiseistä, jotka ehkä johtuvat kestävästä politiikasta tai sitten eivät, syytetään helposti unionia, ja tämä saa EU:lle maksettavan osuuden näyttämään jäsenvaltioiden talousarvioiden "lisätaakalta" sen sijaan, että arvostettaisiin yhteisiä hyötyjä ja Euroopan tason lisäarvoa;
7. korostaa EU:n talousarvion erittäin myönteistä roolia – jota tosin monivuotinen rahoituskehys voimakkaasti rajoittaa – kriisin vaikutusten lieventämisessä Euroopan elvytys suunnitelman rahoittamisen ja varojen uudelleen suuntaamisen kautta siten, että niitä osoitetaan tässä suhteessa ensisijaisiin kohteisiin; pitää kuitenkin valitettavana, että jäsenvaltiot eivät koordinoi riittävästi talous- ja finanssipolitiikkoja torjuakseen talous- ja finanssikriisiä ja varmistaakseen julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyuden;
8. katsoo, että luottoluokituslaitosten ei pitäisi olla yksin vastuussa valtion velan luokittelemisesta, sillä tämä tehtävä suoritettaisiin tehokkaammin luomalla järjestelmä tällaisten velkojen oikean arvon täydentävää arviointia varten ja vahvistamalla luotettavia tietoja tarjoavan Eurostatin roolia;
9. kannattaa tässä suhteessa pyrkimyksiä kannustaa käytettävissä olevien säästöjen ohjaamista koordinoituihin investointimenoihin finanssipolitiikan kautta;
10. katsoo, että komission olisi luotava Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa asianmukainen yhteistyömekanismi niitä erityistapauksia varten, joissa jäsenvaltiot saavat Kansainvälisen valuuttarahaston maksutasetukea;
11. palauttaa mieliin, että korkea inflaatio ei ole vastaus julkisen talouden tasapainottamisen tarpeisiin, koska se aiheuttaisi huomattavia kustannuksia ja uhkaisi kestävästä ja osallistavaa kasvua.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	8.4.2010
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 34 -: 1 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Damien Abad, Alexander Alvaro, Marta Andreasen, Francesca Balzani, Reimer Böge, Andrea Cozzolino, Jean-Luc Dehaene, Isabelle Durant, James Elles, Göran Färm, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Jens Geier, Estelle Grelier, Jiří Havel, Monika Hohlmeier, Anne E. Jensen, Ivailo Kalfin, Jan Kozłowski, Alain Lamassoure, Vladimír Maňka, Barbara Matera, Claudio Morganti, Dominique Riquet, Sergio Paolo Francesco Silvestris, László Surján, Helga Trüpel, Daniël van der Stoep, Derek Vaughan, Angelika Werthmann
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	François Alfonsi, Frédéric Daerden, Gerben-Jan Gerbrandy, Riikka Manner, Paul Rübig, Georgios Stavrakakis, Theodor Dumitru Stolojan

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	4.5.2010
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 25 -: 6 0: 15
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Udo Bullmann, Pascal Canfin, Nikolaos Chountis, George Sabin Cutaş, Leonardo Domenici, Derk Jan Eppink, Diogo Feio, Elisa Ferreira, Vicky Ford, José Manuel García-Margallo y Marfil, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Sylvie Goulard, Enikő Györi, Liem Hoang Ngoc, Gunnar Hökmark, Wolf Klinz, Jürgen Klute, Astrid Lulling, Hans-Peter Martin, Arlene McCarthy, Ivari Padar, Alfredo Pallone, Anni Podimata, Antolín Sánchez Presedo, Olle Schmidt, Edward Scicluna, Peter Simon, Peter Skinner, Theodor Dumitru Stolojan, Ivo Strejček, Ramon Tremosa i Balcells, Corien Wortmann-Kool
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Marta Andreasen, Sophie Auconie, Lajos Bokros, David Casa, Sari Essayah, Carl Haglund, Iliana Ivanova, Thomas Mann, Gay Mitchell, Sirpa Pietikäinen, Andreas Schwab
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (187 art. 2 kohta)	Trevor Colman, Monika Hohlmeier